

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

In uitvoering van het Vlaams regeerakkoord 2019-2024, het VESOC-akkoord Iedereen nodig, iedereen mee en het decreet van 3 maart 2023 kunnen werkgevers vanaf 1 oktober 2023 beroep doen op de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. Deze nieuwe doelgroepvermindering vervangt de aanwervingsincentive voor langdurige werkzoekenden en betekent een uitbreiding van de financiële incentive voor werkgevers die deze doelgroep tewerkstellen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie

Beleidsveld: tewerkstellingsbeleid

In de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 werd de beleidsdoelstelling van een gericht doelgroepenbeleid geformuleerd. Via financiële incentives wil de Vlaamse regering werkgevers aanmoedigen om personen aan te werven die het moeilijker hebben op de arbeidsmarkt en zo hun tewerkstellingskansen ondersteunen. In uitvoering van het regeerakkoord en het engagement uit het VESOC-akkoord "Iedereen nodig, iedereen mee" wordt uitvoering gegeven aan een doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

Daarnaast blijkt uit de resultaten van de Vlaams Brede Heroverweging voor de doelgroepverminderingen voor oudere zittende werknemers dat deze algemene verminderingen gepaard gaan met deadweight loss. De maatregel komt onvoldoende tegemoet aan de

beleidsdoelstelling van een 'gericht' doelgroepenbeleid. De minimumleeftijd wordt daarom verder stelselmatig opgetrokken naar 62 jaar vanaf 1/1/2025.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevings- en taaladvies nr. 2022/432 van 2 december 2022.

Er werd een gunstig advies verleend door de Inspectie van Financiën op 30 november 2022.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 5 december 2022 en verleend op 20 december 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 en het VESOC-akkoord "Iedereen nodig, iedereen mee" werd het engagement genomen voor een doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. Met de nieuwe doelgroepvermindering wordt de aanwervingsincentive voor langdurige werkzoekenden opgeheven. In het decreet van 3 maart 2023 wordt de decretale basis voor een nieuwe doelgroepvermindering ingeschreven in de Programmawet van 24 december 2002 (I) en de aanwervingsincentive opgeheven.

Het voorliggend besluit geeft uitvoering aan de nieuwe doelgroepvermindering. In een eerste fase wordt de doelgroep van de aanwervingsincentive omgezet als personen zonder recente, duurzame werkervaring. De inspanningen van VDAB en partners om niet-beroepsactieve personen te bereiken, te begeleiden en te bemiddelen zorgen dat de groep die bij VDAB gekend is ook groter wordt. In een volgende fase wordt in het voorjaar van 2023 bekeken hoe we de gegevens via andere authentieke gegevensbronnen kunnen combineren om de ambitie van het VESOC-akkoord te realiseren, namelijk "alle potentiële werknemers die minstens twee jaar niet actief waren op de arbeidsmarkt". In hun advies bij het decreet gaf de SERV aan dat zij het logisch vonden om de doelgroepvermindering in een eerste fase uit te werken voor de doelgroep van de aanwervingsincentive, dit is de groep die minstens 2 jaar bij VDAB is ingeschreven. In een volgende fase breiden we deze doelgroep uit naar langdurig inactieven die geen 2 jaar bij VDAB zijn ingeschreven, zoals bv. leefloongerechtigden, personen met RIZIV-uitkering, personen met een tegemoetkoming van de FOD Sociale Zekerheid, niet-beroepsactieve personen zonder uitkering. Er wordt een concrete tijdslijn en een plan van aanpak opgesteld.

In het voorliggend besluit gaat het om personen die de dag voor de aanwerving ingeschreven waren bij VDAB als niet-werkende werkzoekenden. Het kan zowel om uitkeringsgerechtigde werklozen, leefloongerechtigden, personen met RIZIV-uitkering, personen met een tegemoetkoming van de FOD Sociale Zekerheid als niet-beroepsactieve personen zonder uitkering gaan. Deze personen hebben geen duurzame, recente werkervaring wanneer ze de voorbije twee jaar geen aaneensluitende werkervaring hebben gehad die minimum drie maanden duurde. In deze periode hebben ze mogelijk wel een opleiding gevolgd, kregen ze begeleiding door VDAB of partners, waren er mogelijk periodes van ziekte,... VDAB bezorgt de gegevens op regelmatige basis aan RSZ via de gegevensstroom, zodat werkgevers de doelgroepvermindering bij hun kwartaalaangifte (DmfA) kunnen aanvragen. VDAB kan enkel als authentieke bron ingezet worden als VDAB de personen voldoende lang kent.

Personen zonder recente, duurzame werkervaring kennen een lagere uitstroom naar werk. De doelgroepvermindering is een financiële incentive naar werkgevers die deze personen aanwerven. De doelgroepvermindering past in een ruimer verhaal van activering, bemiddeling en competentieversterking van deze doelgroep door VDAB en partners. Het bedrag en de duurtijd van

de doelgroepvermindering is gebaseerd op de aanwervingsincentive. Het bedrag bedraagt maximaal 1.000 euro/kwartaal gedurende het kwartaal van de aanwerving en drie opeenvolgende kwartalen.

De doelgroepvermindering kan toegekend worden aan alle werkgevers, zonder beperking van het type arbeidsovereenkomst. Op deze manier verhogen we de tewerkstellingskansen van personen zonder recente, duurzame werkervaring.

Bij de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring wordt door RSZ rekening gehouden met deeltijdse tewerkstelling of onvolledige prestaties zoals dit bij alle doelgroepverminderingen het geval is.

Voor de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring voorzien we een loonplafond van 10.000 euro. Ter vergelijking, bij laaggeschoolde jongeren hanteren we 7.500 euro/kwartaal tijdens het eerste jaar en 8.100 euro/kwartaal bij het tweede jaar van tewerkstelling. Bij de doelgroepvermindering van oudere werknemers hanteren we 13.945 euro/kwartaal als loonplafond.

Op basis van de scenario's bij de Vlaams Brede Heroverweging besloot de Vlaamse Regering om de leeftijd voor de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers stelselmatig op te trekken naar 61 jaar in 2024 (BVR 14/01/2022). Met de voorliggende wijziging wordt deze beslissing doorgezet naar 62 jaar vanaf 2025. Uit het evaluatieonderzoek en het expertenadvies bleek dat algemene doelgroepverminderingen, zoals deze voor zittende oudere werknemers gepaard gaan met deadweight losses. Het advies van de experten was dan ook om dergelijke doelgroepverminderingen af te bouwen. Ze gaven wel aan dat doelgroepverminderingen voor specifieke doelgroepen effectief kunnen zijn.

Voor oudere niet-werkende werkzoekenden blijven de uitstroomkansen naar werk echter laag liggen en dus wijzigt de Vlaamse Regering deze regeling niet. Werkgevers ontvangen gedurende 8 kwartalen een volledige vrijstelling van de werkgeversbijdrage voor de aanwerving van werkzoekenden ingeschreven bij VDAB.

We voorzien een verdere monitoring van het bereik van de maatregelen en de werkzaamheidsgraad voor deze doelgroepen. We voorzien een evaluatie van de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. In hun advies bij het voorontwerp van decreet vragen de sociale partners een externe evaluatie twee jaar na inwerkingtreding. Ze lijsten de verschillende onderzoeksvragen op (bereik tav de potentiële doelgroep, effect op tewerkstellingskansen en werkzaamheidsgraad van de beoogde doelgroep en onderscheiden subgroepen, de positie op de arbeidsmarkt en de verdere loopbaan na afloop van de doelgroepvermindering, al dan niet gebruik maken van jobcoaching,...). De externe evaluatie wordt voorzien, rekening houdende met de beschikbaarheid van data en met de mogelijkheid om ook rekening te houden met onderzoeksvragen die zich op dat moment stellen.

B. BESPREKING VAN DE ADVIEZEN

SERV

Op 6 februari 2023 werd het advies van de sociale partners op het uitvoeringsbesluit ontvangen.

De sociale partners herhalen hun vraag naar een plan van aanpak voor de uitbreiding van de doelgroep. Een ambtelijke werkgroep is opgestart om de verschillende scenario's voor de gegevensbronnen in kaart te brengen.

In hun advies vragen de sociale partners een aanpassing van het uitvoeringsbesluit op vlak van de doelgroep. Een werknemer uit de doelgroep die binnen de drie maanden opnieuw werkzoekend wordt en wordt aangeworven door een nieuwe werkgever, zal voor die werkgever opnieuw het recht op de volledige doelgroepvermindering kunnen openen. De periode van tewerkstelling is immers korter dan

drie maanden en zal bijgevolg gelijkgesteld worden met de periode van inschrijving bij VDAB. Het uitvoeringsbesluit hoeft bijgevolg niet aangepast te worden om tegemoet te komen aan de vraag van de sociale partners. Voor de werknemer die binnen het jaar van werk verandert, vragen de sociale partners dat de nieuwe werkgever minstens recht heeft op de resterende korting. Op deze vraag wordt niet ingegaan. De nieuwe werkgever werft op dat ogenblik namelijk geen werknemer aan zonder recente, duurzame werkervaring.

De sociale partners vragen een minimaal werkvolume als voorwaarde voor het toekennen van de doelgroepvermindering en een pro rata toekenning van de doelgroepvermindering. Voor personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, kan een halftijdse tewerkstelling een drempel vormen. De sociale partners verwijzen zelf naar personen die in het kader van progressieve tewerkstelling na arbeidsongeschiktheid minder uren presteren, maar ook voor andere groepen die we niet binnen de aangifte kunnen herkennen kan een halftijdse tewerkstelling te hoog gegrepen zijn. Bij de toekenning van de doelgroepvermindering is de pro rata toekenning al ingebouwd en hoeven we dit niet specifiek voor deze doelgroepvermindering te voorzien.

Wat de opmerking van de sociale partners betreft over de onderbouwing voor het loonplafond verwijzen we naar de statistieken: 58% van de werknemers tussen 25 en 58 jaar hebben een referstekwartaalloon dat zich onder dit loonplafond bevindt, bij de werknemers die gebruik maken van SINE is dit 99%. SINE is een doelgroepvermindering voor moeilijk te plaatsen langdurige werkzoekenden. Deze doelgroep van moeilijk te plaatsen langdurige werkzoekenden zal ook deel uitmaken van de doelgroep van personen zonder recente, duurzame werkervaring. Door het inbouwen van een loonplafond wordt binnen de maatregel een selectiviteit ingebouwd, zodat het effectief gaat om personen die een zekere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. De sociale partners vragen eveneens een indexering van de referstekwartaallonen bij alle doelgroepverminderingen. Op deze vraag wordt niet ingegaan.

Ten slotte herinneren de sociale partners aan de onderzoeksvragen die zij in hun advies bij het decreet hebben opgesteld. Een externe evaluatie wordt voorzien.

Raad van State

Op 5 april 2023 werd advies 73.185/1 van Raad van State ontvangen.

De Raad van State merkt op dat de Vlaamse Regering niet gemachtigd is om uitzonderingen op de voorwaarden in artikel 353/bis/17 van het decreet te bepalen. In artikel 353bis/17 wordt de Vlaamse Regering evenwel gemachtigd om de doelgroepvermindering toe te kennen volgens de voorwaarden die ze nader bepaalt. Met deze opmerking werd dan ook geen rekening gehouden.

Verder stelt de Raad van State dat het ontworpen artikel 28/17, §5, dient te worden herzien of uit het ontwerp weggelaten worden. Het tweede lid van het ontworpen artikel 28/17, §5 werd derhalve geschrapt. Het eerste lid is, zoals de Raad van State aangeeft, de uitvoering van de delegatie in 353bis/19, derde lid van de programmawet om nadere regels over de uitvoering van de rechten van de persoon zonder recente, duurzame werkervaring op grond van de algemene verordening gegevensbescherming te bepalen en werd dan ook behouden.

Er wordt geadviseerd bepaalde decretale bepalingen weg te laten uit de aanhef aangezien deze geen rechtsgrond vormen. Deze werden dan ook geschrapt uit de aanhef.

Ten slotte is de Raad van State van mening dat er advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit dient te worden gevraagd. Dit advies werd inmiddels ingewonnen.

GBA

Op de zitting van 27 april 2023 besliste het Kenniscentrum van de Gegevensautoriteit te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Het besluit werd niet aangepast naar aanleiding van dit advies.

C. WIJZIGING VAN HET BESLUIT

RSZ is de federale operator voor de doelgroepverminderingen. Bij het nalezen van de documenten die op 23 december 2022 principieel werden goedgekeurd (VR 2022 2312 DOC1529) merkten ze op dat de overgangsbepalingen voor de doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers een fout bevatten. In artikel 3, eerste lid, van het voorontwerp van het besluit staat dat de oudere zittende werknemers die op 31 december 2023 minstens de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt tot de laatste dag van het kwartaal voor het kwartaal waarin ze de leeftijd van 63 jaar hebben bereikt de doelgroepvermindering G4 ontvangen. Dit moet op 31 december 2023 minstens de leeftijd van 59 jaar hebben bereikt zijn, in plaats van 60 jaar.

Ten slotte merkten ze op voor de nieuwe doelgroepvermindering geen bepaling was opgenomen die een eventuele onderbreking van de tewerkstelling op de toekenning van de doelgroepvermindering regelt. In navolging van de doelgroepverminderingen voor laaggeschoolde jongeren en oudere werknemers voorzien we dat een werkgever die een werknemer opnieuw in dienst neemt binnen een periode van vier kwartalen na de beëindiging van de vorige arbeidsovereenkomst, niet opnieuw een recht op de volledige doelgroepvermindering opent. Voor de vaststelling van de doelgroepvermindering wordt de tussenliggende periode als één periode beschouwd. De werkgever kan de eventueel resterende periode opnemen, de tussenliggende periode verlengt de periode niet waarin de doelgroepvermindering wordt toegekend. Deze bepaling werd toegevoegd in de zesde paragraaf van artikel 2.

Op basis van het advies van Raad van State (zie eerder) werd het tweede lid van paragraaf 5 van artikel 2 geschrapt.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

We verwijzen voor deze rubriek naar de documenten die op 23 december 2022 principieel werden goedgekeurd (VR 2022 2312 DOC1529).

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van besluit;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, te belasten met de uitvoering.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Jo BROUNS